

bron: vwdgroup
internet: vwd.eu

AEX	Dow Jones	NASDAQ	Bovespa	Nikkei	Hang Seng	Rente 10 jaar	EUR/USD	Goud	Brent olie
+0,32%	+0,29%	+0,37%	-0,96%	+1,45%	+0,28%	+1,06%	-0,25%	-1,26%	+1,60%
544,51 542,77	24.211,48 24.140,91	6.316,28 6.293,05	72.563,56 73.268,35	22.498,03 22.177,04	28.303,19 28.224,80	0,381 0,377	1,1773 1,1803	US \$ 1.247,52 US \$ 1.263,40	US \$ 62,20 US \$ 61,22

Staking bij vleeswarenfabriek Zwanenberg: de stakingsleider (m) spreekt met twee ceo's van het bedrijf. FOTO REYER BOXEM

Nu loonsverhoging, anders actie

STAKINGEN Vakbonden willen een inhaalslag maken nu het economisch goed gaat en bedrijven flinke winsten boeken. December kan een roerige maand worden, met veel werknemersprotest.

Ingrid Weel
REDACTIE ECONOMIE

Basisscholen dicht, bussen die niet rijden, vliegtuigen aan de grond, en nauwelijks vleeswaren in de supermarkten. Op veel plekken is te merken dat de werknemers het beu zijn dat hun salaris nauwelijks stijgt terwijl de economie hard groeit. Ze willen een hoger loon, en niet langer een schamele 1,5 procent per jaar.

De lonen in het openbaar vervoer kunnen wel met 10 procent omhoog in drie jaar tijd, meent vakbond CNV. Sinds begin oktober zitten de vakbonden om de tafel met de werkgevers om een cao af te sluiten voor de ongeveer 12.000 werknemers van grote vervoersbedrijven als Connexion, Arriva, Syntus en Qbuzz. Er is een dreigend tekort aan chauffeurs, meldt CNV-onderhandelaar Sanne van der Meulen. “De werkgevers zien dat probleem ook, ze waarschuwen zelfs voor gaten in de dienstregeling, maar ze ondernemen weinig om meer chauffeurs binnen te halen.”

De werkgevers willen hooguit 2 procent per jaar loonsstijging geven. Maar ook op andere vlakken, zoals scholing en vaste contracten, komen vakbonden en werkgevers niet tot el-

kaar. Vanaf volgende week vraagt de vakbond tijdens een groot aantal ledenvergaderingen verspreid over het hele land of de leden te porren zijn voor stakingen of andere acties.

Gisteren staakten in Almelo werknemers van vleeswarenfabriek Zwanenberg. Ook daar lukt het de vakbonden FNV en CNV niet om tot afspraken te komen voor betere arbeidsvoorwaarden voor de circa 3500 werknemers in de sector. Zij willen afspraken over ploegentoeslagen, scholing, reiskosten en doorbetaling van alle arbeidstijd, ook als die nodig is om om te kleden vanwege hygiënemaatregelen. En ze eisen een loonsverhoging van 5,5 procent over twee jaar. De Nederlandse Vereniging voor de Vleeswarenindustrie (VNV) vindt dat veel te hoog. “Volstrekt onrealistisch en onredelijk”, aldus VNV-secretaris Richard van der Kruijk. “Die harde looneis is ingegeven door een oproep uit de politiek, maar in onze sector is steeds loongroei geweest”, aldus Van der Kruijk. De werkgevers vinden 1,75 procent loonsverhoging voor vijftien maanden wel genoeg.

En dus gingen de werknemers gisteren de straat op om hun eisen kracht bij te zetten. Bij diverse vleeswarenfabrieken van Zwanenberg, Stegeman en Terbeke wordt sinds

kort op halve kracht gewerkt. Het werk is deels neergelegd in fabrieken in Wijhe, Almelo, Raalte, Deventer, Lichtenvoorde, Wijchen, Aalsmeer en Borculo. VNV zegt wel te begrijpen dat vakbonden forse verhogingen vragen in sectoren waar het personeel jarenlang heeft moeten inleveren. Maar dat is in de vleeswarenindustrie niet het geval, zegt Van der Kruijk. Wel

Vakbond FNV vindt dat werknemers er minimaal

1000
euro per jaar bij moeten krijgen

zijn de marges minimaal en staan de resultaten onder druk door de dalende consumptie en hoge grondstofprijzen.

Ook het cao-overleg met de Amerikaanse graanreus Bunge, met kantoren in Amsterdam en Rotterdam, liep vorige maand spaak. Het bedrijf verwerkt sojabonen tot sojameel en sojajolie. Het heeft vrij recent twee bedrijven overgenomen maar weigert de ar-

beidsvoorwaarden van de nieuwe werknemers te harmoniseren. Ook weigert Bunge het loon met 3 procent te verhogen. Reden voor vakbond FNV om acties niet uit te sluiten.

Dan zijn er nog allerlei werkonderbrekingen op Schiphol van ontevreden luchtvaartmedewerkers. En in de fitness-sector zijn vorige maand de eerste acties ooit gevoerd. Medewerkers van Fitland Rotterdam boden een petitie aan omdat zij een cao willen. Die kent de fitness-sector nog niet, terwijl de zwembaden die bijvoorbeeld wel hebben. Volgende week gaan heel veel basisscholen voor de tweede keer dit jaar dicht.

Acties kunnen werken. Na een serie acties bij Unox in Oss kwamen de vakbonden eind november tot een akkoord met de werkgever. Met daarin allerlei afspraken omtrent werkzekerheid – geen gedwongen ontslagen in 2018 en 2019 als Zwanenberg een Unoxfabriek overneemt – en over pensioenen, maar zonder loonsstijging. Dat komt vooral doordat Unox zijn medewerkers al erg goed betaalt.

Als werkgevers financieel gezien iets royaler zijn, kan een cao-overleg ook zo zijn afgelopen. Bij de tankstations en wasbedrijven waren de partijen in een recordtempo klaar met het overleg. Werknemers krijgen er in

twee jaar tijd 4,5 procent bij, er komt een opleidingsdag, scholingsvouchers en aanvullingen op de WW. Ook laat de werkgever onderzoeken hoe de veiligheid verbeterd kan worden.

Het zijn uitzonderingen. Ondanks de economische groei en het verwachtte tekort aan personeel wil het met loonsstijgingen maar niet lukken. In 2017 meldt het Centraal Bureau voor de Statistiek een stijging van de cao-lonen met 1,7 procent. Dat is maar ietsje meer dan de inflatie van 1,5 procent. En minder dan in 2016, toen de stijging op bijna 2,5 procent lag.

Veel te karig, liet de FNV al in september weten. De vakbond kondigde aan dat ze in 2018 minimaal gaan inzetten op een stijging van 3,5 procent. Eigenlijk vindt de vakbond dat iedereen er 1000 euro per jaar bij moet krijgen. Voor mensen met een minimumloon betekent dat een loonsstijging van 5 procent. Daarmee willen ze de scheve verhouding tussen hoger en lager betaalden recht trekken.

Zoals FNV'er Zakaria Boufangacha zegt: “Het gaat economisch goed en de meerderheid van de bedrijven verdient goed geld. Dat komt steeds minder terecht bij de mensen. Wij willen daarom een inhaalslag maken, zodat werkenden eerlijker mee profiteren. Het is tijd voor echte waardering.”